Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 26 april 2012*

”Fri rörlighet för varor — Artiklarna 34 FEUF och 37 FEUF — Nationell lagstiftning om förbud för innehavare av försäljningsställen för tobak att importera tobaksvaror — Bestämmelse om ett monopol på försäljning av tobaksvaror och om dess funktion — Åtgärd med verkan motsvarande kvantitativa restriktioner — Motivering — Konsumentskydd”

I mål C-456/10,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunal Supremo (Spanien) genom beslut av den 1 juli 2010, som inkom till domstolen den 17 september 2010, i målet

Asociación Nacional de Expendedores de Tabaco y Timbre (ANETT)

mot

Administración del Estado,

ytterligare deltagare i rättegången:

Unión de Asociaciones de Estanqueros de España,

Logivend SLU,

Organización Nacional de Asociaciones de Estanqueros,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts samt domarna J. Malenovský (referent), R. Silva de Lapuerta, G. Arestis och T. von Danwitz,

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 15 november 2011,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Asociación Nacional de Expendedores de Tabaco y Timbre (ANETT), genom J.E. Garrido Roselló, abogado,

* Rättegångsspråk: spanska.

— Spaniens regering, genom B. Plaza Cruz och S. Centeno Huerta, båda i egenskap av ombud,

— Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av B. Tidore, avvocato dello Stato,

— Europeiska kommissionen, genom A. Alcover San Pedro, L. Banciella och G. Wilms, samtliga i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 34 FEUF.

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Asociación Nacional de Expendedores de Tabaco y Timbre (ANETT) och Administración del Estado angående nationella bestämmelser om förbud för innehavare av försäljningsställen för tobak och frimärken (nedan kallade innehavare av försäljningsställen för tobak) att importera tobaksvaror från andra medlemsstater.

Tillämpliga nationella bestämmelser

3 Av artikel 1.1 och 1.2 i lag 13/1998 om organisationen av tobaksmarknaden och bestämmelser om skatt (Ley 13/1998 de Ordenación del Mercado de Tabacos y Normativa Tributaria) av den 4 maj 1998 (BOE nr 107, 5.5.1998, s. 14871), i dess ändrade lydelse (nedan kallad lag 13/1998), framgår följande:

”1. Marknaden för tobak ska vara liberaliserad, med förbehåll för de begränsningar som anges i denna lag, och följaktligen ska monopolen på framställning och på import och försäljning i parti av tobaksvaror som framställts utanför gemenskapen … upphävas på det territorium som utgörs av Pyreneiska halvön, Balearerna, Ceuta och Melilla.

2. Fysiska och juridiska personer som har rättskapacitet att idka handel får driva de verksamheter som det hänvisas till i punkt 1, på det sätt och i enlighet med de villkor som anges i artiklarna 2 och 3 i denna lag. Sådana verksamheter får emellertid inte drivas av personer som befinner sig i någon av följande situationer:

...

c) [innehavare av försäljningsställen för tobak], [innehavare] av försäljningsställen med tillstånd att ta ut påslag vid försäljning eller innehavare av ett försäljningsställe för tobak som omfattas av särskilda bestämmelser …”

4 I artikel 2.3 i nämnda lag anges följande:

”Tillverkare och, i förekommande fall, importörer ska säkerställa att [tobaksvarorna] når hela det område som avses i artikel 1.1, förutsatt att det finns en efterfrågan på [dessa varor].”

5 I artikel 3.1 i samma lag föreskrivs följande:

”Import och partihandel med tobaksvaror får inte inskränkas, oavsett ursprung, med undantag av kravet på ingivande av en förklaring om förpliktelse till ombudet för tobaksmarknaden …”

6 I artikel 4 i lag 13/1998 föreskrivs följande:

”1. Detaljhandel med tobaksvaror i Spanien, med undantag av Kanarieöarna, omfattas av det monopol som staten utövar genom nätet av försäljningsställen för tobak och frimärken.

2. De priser som tillämpas vid försäljning till allmänheten av olika slag, varumärken och former av tobaksvaror som är avsedda för försäljning i Spanien, med undantag av Kanarieöarna, ska fastställas av tillverkarna eller, i förekommande fall, av deras företrädare eller bemyndigade representanter inom Europeiska unionen …

3. [Innehavare av försäljningsställen för tobak], som nödvändigtvis ska utgöras av fysiska personer som är medborgare i någon av staterna i Europeiska unionen, ska vara statliga tillståndshavare. … får inte … vara innehavare av ett annat försäljningsställe för tobak eller av ett försäljningsställe som tar ut påslag vid försäljning, eller ha en yrkes- eller arbetsmässig bindning till någon av importörerna, tillverkarna eller partihandlarna på tobaksmarknaden, såvida inte nämnda bundenhet upphör innan tillståndet för försäljningsstället för tobak blir definitivt.

4. Tillstånd för försäljningsställen för tobak ska beviljas efter anbudsinfordran …

Ett tillstånd är giltigt under 25 år. …

...

7. Detaljisternas marginal vid försäljning av tobaksvaror, vars inköp de är skyldiga att göra hos en auktoriserad grossist, ska vara 8,5 procent av detaljhandelspriset, oberoende av priset eller varan, dess ursprung eller vilken grossist som har tillhandahållit varan. Vid försäljning av cigarrer ska detaljisterna dock under alla omständigheter ta ut en marginal på 9 procent.

…”

7 I artikel 1.1 i kungligt dekret 1199/1999 av den 9 juli 1999 om genomförande av lag 13/1998 (BOE nr 166, 13.7.1999, s. 26330) (nedan kallat det kungliga dekretet 1199/1999), anges följande:

”I enlighet med vad som föreskrivs i artikel 1 i lag [13/1998] får fysiska och juridiska personer som har rättskapacitet att idka handel bedriva verksamheter som avser framställning, import och försäljning i parti av tobaksvaror, oavsett vilket ursprung dessa har, under de villkor som anges i detta kungliga dekret.”

8 I artikel 2.1 i nämnda kungliga dekret föreskrivs följande:

”Verksamheter som anges i artikel 1.1 får emellertid inte drivas av personer som befinner sig i någon av följande situationer:

...

c) [innehavare av försäljningsställen för tobak], [innehavare] av försäljningsställen med tillstånd att ta ut påslag vid försäljning eller innehavare av ett försäljningsställe för tobak som omfattas av särskilda bestämmelser …”

9 Det kungliga dekret 1199/1999 har ändrats genom kungligt dekret 1/2007 av den 12 januari 2007 (BOE nr 18 av den 20 januari 2007, s. 2845) (nedan kallat det kungliga dekretet 1/2007).

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

10 ANETT ansökte om att Tribunal Supremo skulle ogiltigförklara flera bestämmelser i det kungliga dekretet 1/2007, på grund av att detta dekret innebär ändring av det kungliga dekretet 1199/1999 utan att en påstådd motsägelse mellan unionsrätten och bestämmelserna om tobaksmarknaden och monopolet på tobaksdistribution i Spanien undanröjs.

11 ANETT hävdade bland annat att förbudet för innehavare av försäljningsställen för tobak att bedriva import av tobaksvaror strider mot principen om den fria rörligheten för varor, såsom den garanteras i artikel 34 FEUF, eftersom det utgör en kvantitativ restriktion eller en åtgärd med motsvarande verkan.

12 Mot denna bakgrund beslutade Tribunal Supremo att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till domstolen:

”Ska artikel 34 [FEUF] tolkas så, att det i spansk rätt föreskrivna förbudet för innehavare av försäljningsställen för tobak att bedriva import av tobaksvaror från andra medlemsstater ska anses utgöra en kvantitativ importrestriktion eller en åtgärd med motsvarande verkan, som är förbjuden enligt [EUF-]fördraget?”

Huruvida begäran om förhandsavgörande kan tas upp till sakprövning

13 Vid förhandlingen bestred den spanska regeringen att begäran om förhandsavgörande kunde tas upp till sakprövning, varvid den hävdade att domstolens svar inte i något avseende är användbart för avgörandet av målet vid den nationella domstolen, eftersom det målet rör frågan huruvida det kungliga dekretet 1/2007 är lagenligt.

14 Detta dekret innebar nämligen ändring av vissa bestämmelser i det kungliga dekretet 1199/1999 utan att förbudet för innehavare av försäljningsställen för tobak att bedriva import av tobaksvaror behandlades eller ens omnämndes. Förbudet följer av artikel 4 i lag 13/1998 och artikel 2 i det kungliga dekretet 1199/1999, vilka inte berörs av det kungliga dekretet 1/2007. Av detta följer att den nationella domstolen i det mål som pågår där inte kan ogiltigförklara någon bestämmelse som har samband med förbudet.

15 ANETT har dessutom tidigare väckt talan mot det kungliga dekretet 1199/1999, i vilket samma förbud föreskrivs, utan att ifrågasätta dekretet, och Tribunal Supremo har ogillat nämnda talan. Med hänsyn till principerna om rättssäkerhet och rättskraft kan den nationella domstolen således inte på nytt pröva det förbud som är aktuellt i det mål som pågår där.

16 I detta hänseende erinrar domstolen om att nationella domstolars frågor om tolkningen av unionsrätten som ställs inom ramen för den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen har lämnat, på eget ansvar, och vilka det inte ankommer på EU-domstolen att pröva riktigheten av, presumeras vara relevanta. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten vid den nationella domstolen, eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte förfogar över de uppgifter om sakförhållandena eller de rättsliga förhållandena som är nödvändiga för att kunna besvara frågorna på ett ändamålsenligt sätt (se, bland annat, dom av den 7 juni 2007 i de förenade målen C-222/05-C-225/05, van der Weerd m.fl., REG 2007, s. I-4233, punkt 22, och av den 4 juni 2009 i mål C-158/08, Pometon, REG 2009, s. I-4695, punkt 13).

17 Det är i målet vid den nationella domstolen visserligen inte säkert att den omständigheten att det aktuella förbudet kan vara oförenligt med unionsrätten påverkar frågan huruvida det kungliga dekretet 1/2007 är lagenligt, eftersom detta dekret inte innehåller bestämmelser om förbudet och eftersom Tribunal Supremo tidigare har ogillat en talan mot det kungliga dekretet 1199/1999, i vilket nämnda förbud föreskrivs.

18 Trots det kan det, mot bakgrund av beslutet om hänskjutande i dess helhet, inte definitivt uteslutas att domstolens svar är användbart för avgörandet av tvisten vid den nationella domstolen. Under dessa förhållanden räcker ovannämnda omständigheter inte i sig för att kullkasta presumtionen för relevans som det har hänvisats till i punkt 16 i denna dom.

19 Begäran om förhandsavgörande kan följaktligen tas upp till sakprövning.

Prövning av tolkningsfrågan

20 Den nationella domstolen har ställt sin fråga för att få klarhet i huruvida artikel 34 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för att tillämpa en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i målet vid den nationella domstolen, enligt vilken innehavare av försäljningsställen för tobak förbjuds att bedriva import av tobaksvaror från andra medlemsstater.

Tillämpliga bestämmelser

21 Det har hävdats av Europeiska kommissionen, i dess skriftliga yttrande, och av den spanska regeringen, vid förhandlingen, att den nationella lagstiftningen, till skillnad från vad den nationella domstolen har angett i sin tolkningsfråga, ska bedömas mot bakgrund av artikel 37 FEUF och inte artikel 34 FEUF. Lagstiftningen avser nämligen funktionssättet hos ett handelsmonopol, i den mening som avses i artikel 37 FEUF, och har en restriktiv inverkan på handeln vilket är en ofrånkomlig följd av ett sådant monopol.

22 I detta hänseende ska, enligt domstolens praxis, bestämmelserna om ett monopol och dess funktionssätt prövas mot bakgrund av artikel 37 FEUF, som är den specialbestämmelse som är tillämplig på utövande av den ensamrätt som följer av ett statligt handelsmonopol (se, bland annat, dom av den 23 oktober 1997 i mål C-189/95, Franzén, REG 1997, s. I-5909, punkt 35, och av den 5 juni 2007 i mål C-170/04, Rosengren m.fl., REG 2007, s. I-4071, punkt 17).

23 Den inverkan som andra bestämmelser i den nationella lagstiftningen, vilka kan skiljas från monopolets funktionssätt även om de påverkar detsamma, har på handeln inom unionen ska däremot undersökas mot bakgrund av artikel 34 FEUF (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen Franzén, punkt 36, och Rosengren m.fl., punkt 18).

24 Domstolen ska följaktligen pröva huruvida det förbud som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen rör monopolet eller dess funktionssätt.

25 Det ska å ena sidan erinras om att det aktuella monopolets särskilda funktion består i en ensamrätt för tillståndshavare att bedriva detaljhandel med tobaksvaror, utan att de förbjuds att importera sådana varor.

26 Genom att det förbud som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen hindrar innehavare av försäljningsställen för tobak att importera nämnda varor till det spanska territoriet, påverkar det således den fria rörligheten för varor inom unionen. Genom förbudet bestäms emellertid inte hur den ensamrätt som följer av det aktuella monopolet får utövas.

27 Åtgärden rör således inte utövande av monopolets särskilda funktion, och den kan följaktligen inte anses avse själva monopolet (se, analogt, domen i det ovannämnda målet Rosengren m.fl., punkt 22).

28 Det ska å andra sidan påpekas att förbudet för innehavare av försäljningsställen för tobak att importera tobaksvaror har till verkan att styra dem så att de gör sina inköp hos auktoriserade grossister. I detta hänseende kan det förbud som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen påverka monopolets funktionssätt.

29 Trots det, och även om den åtgärd som är aktuell i målet vid den nationella domstolen inte påverkar de enskilda utan det aktuella målets tillståndshavare, till skillnad från den lagstiftning som var aktuell i domen i det ovannämnda målet Rosengren m.fl., framgår det att en sådan åtgärd kan skiljas från monopolets funktionssätt. Den hänför sig nämligen inte till villkoren för detaljhandeln på det spanska territoriet, utan till marknaden för dessa varor i tidigare omsättningsled. Åtgärden har nämligen inte till syfte att reglera monopolets system för urval av varor. Den avser inte heller monopolets försäljningsnät eller saluföringen eller marknadsföringen av de varor som distribueras av monopolet (se, analogt, domen i det ovannämnda målet Rosengren m.fl., punkt 24).

30 Under dessa omständigheter kan det förbud som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen inte anses utgöra en bestämmelse som rör monopolet eller dess funktionssätt. Artikel 37 FEUF saknar följaktligen betydelse vid prövningen av huruvida en sådan åtgärd är förenlig med unionsrätten och särskilt med fördragets bestämmelser om fri rörlighet för varor.

31 Den nationella lagstiftningen om förbud för innehavare av försäljningsställen för tobak att importera tobaksvaror, såsom den lagstiftning som är aktuell i målet vid den nationella domstolen, ska följaktligen bedömas mot bakgrund av artikel 34 FEUF.

Huruvida det föreligger en restriktion för den fria rörligheten för varor

32 Enligt fast rättspraxis ska alla handelsregler antagna av medlemsstaterna som direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt kan hindra handeln inom unionen anses utgöra åtgärder med verkan motsvarande kvantitativa restriktioner i den mening som avses i artikel 34 FEUF (se, bland annat, dom av den 11 juli 1974 i mål 8/74, Dassonville, REG 1974, s. 837, punkt 5, svensk specialutgåva, volym 2, s. 343, och av den 10 februari 2009 i mål C-110/05, kommissionen mot Italien, REG 2009, s. I-519, punkt 33).

33 Det framgår också av fast rättspraxis att artikel 34 FEUF återspeglar skyldigheten att iaktta icke-diskrimineringsprincipen och principen om ömsesidigt erkännande av varor som lagligen tillverkas och saluförs i andra medlemsstater samt principen om att garantera unionsvaror fritt tillträde till de nationella marknaderna (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Italien, punkt 34, och dom av den 2 december 2010 i mål C-108/09, Ker-Optika, REU 2010, s. I-12213, punkt 48).

34 Således ska åtgärder som vidtas av en medlemsstat och som har till syfte eller resultat att varor från andra medlemsstater behandlas mindre förmånligt betraktas som åtgärder med verkan motsvarande kvantitativa restriktioner. Detta gäller även bestämmelser om villkor som varorna ska uppfylla, även om sådana bestämmelser är tillämpliga utan åtskillnad på alla varor (se domarna i de ovannämnda målen kommissionen mot Italien, punkterna 35 och 37, och Ker-Optika, punkt 49).

35 Detta begrepp omfattar också varje annan åtgärd som hindrar tillträdet till marknaden i en medlemsstat för varor med ursprung i andra medlemsstater (domarna i de ovannämnda målen kommissionen mot Italien, punkt 37, och Ker-Optika, punkt 50).

36 Det finns inget i målet vid den nationella domstolen som pekar på att den aktuella nationella lagstiftningen har till syfte eller resultat att tobaksvaror från andra medlemsstater behandlas mindre förmånligt. Nämnda lagstiftning rör inte heller de villkor som varorna ska uppfylla.

37 Det ska inte desto mindre prövas huruvida nämnda lagstiftning hindrar tillträdet till den spanska marknaden för tobaksvaror från andra medlemsstater.

38 Domstolen konstaterar härvid att denna lagstiftning, genom förbudet för innehavare av försäljningsställen för tobak att direkt importera sådana varor från andra medlemsstater, innebär att nämnda innehavare är tvungna att göra sina inköp hos auktoriserade grossister. Det förhållandet att inköpen görs på detta sätt kan ge upphov till flera olägenheter som dessa innehavare inte skulle ställas inför om de ombesörjde importen själva.

39 I synnerhet gäller att innehavare av försäljningsställen för tobak endast kan sälja en tobaksvara från en annan medlemsstat om en sådan vara ingår i det varusortiment som erbjuds av de auktoriserade grossisterna i Spanien och om de har varan på lager. Om en bestämd vara inte ingår i dessa grossisters varusortiment har nämnda innehavare således ingen möjlighet att direkt, enkelt och snabbt tillgodose efterfrågan från sina egna kunder, som är intresserade av varan.

40 Detta konstaterande påverkas knappast av importörernas skyldighet att säkerställa att tobaksvarorna når hela det nationella territoriet, förutsatt att det finns en efterfrågan på dessa varor, såsom föreskrivs i den nationella lagstiftningen. Importörerna kan nämligen välja att inte importera vissa varor som efterfrågas av intresserade personer som bedöms vara för få, eller att importera varorna med dröjsmål. Varje innehavare av försäljningsställen för tobak är däremot sannolikt i stånd att, i stället för importörerna, på ett enklare och snabbare sätt tillgodose efterfrågan från de kunder som de har direkta och täta kontakter med.

41 Innehavare av försäljningsställen för tobak hindras dessutom från att göra sina inköp i andra medlemsstater, även om tillverkare eller grossister som är etablerade där kan erbjuda förmånligare köpvillkor, bland annat i gränsområden, antingen på grund av deras geografiska närhet eller på grund av de särskilda leveransvillkor som de erbjuder.

42 Samtliga dessa omständigheter kan inverka negativt på valet av de varor som innehavare av försäljningsställen för tobak låter ingå i deras varusortiment och, till slut, på tillträdet till den spanska marknaden för flera varor med ursprung i andra medlemsstater.

43 Mot denna bakgrund konstaterar domstolen att det förbud som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen hindrar dessa varors tillträde till marknaden.

44 Av detta följer att den lagstiftning som är aktuell i målet vid den nationella domstolen ska anses utgöra en åtgärd med verkan motsvarande en kvantitativ restriktion i den mening som avses i artikel 34 FEUF.

Huruvida restriktionen för den fria rörligheten för varor är motiverad

45 Enligt fast rättspraxis kan ett hinder för den fria rörligheten för varor vara motiverat av ett av de skäl av allmänintresse som räknas upp i artikel 36 FEUF eller av tvingande krav. I båda dessa fall måste den nationella åtgärden vara ägnad att säkerställa att det eftersträvade målet uppnås och den får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen kommissionen mot Italien, punkt 59, och Ker-Optika, punkt 57).

Yttranden som ingetts till domstolen

46 Den spanska och den italienska regeringen har för det första hävdat att det förbud som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen kan vara motiverat av behovet att säkerställa att tobaksvaror kontrolleras i skatte- och tullhänseende samt ur hälsosynpunkt.

47 För det andra har dessa regeringar gjort gällande att nämnda förbud är nödvändigt för att uppnå målet att skydda konsumenterna. Om innehavare av försäljningsställen för tobak tilläts att importera tobaksvarorna skulle de nämligen kunna lockas att ge företräde åt vissa varor framför andra, till förfång för neutraliteten på tobaksmarknaden.

48 Den spanska regeringen anser för det tredje att det förbud som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen är motiverat av det förhållandet att en möjlighet för innehavare av försäljningsställen för tobak att importera dessa varor skulle innebära att de gavs en orimligt stor konkurrensfördel.

49 För det fjärde är den spanska regeringen i vart fall av den uppfattningen att det bara finns anledning att upphäva en restriktion för den fria rörligheten för varor om upphävandet kan medföra en fördel för konsumenterna, det vill säga särskilt en prissänkning. Eftersom tobak är en vara som omfattas av monopol och säljs till fasta priser skulle ett upphävande av importförbudet för innehavare av försäljningsställen för tobak emellertid inte medföra någon fördel för konsumenterna. Endast innehavarna själva skulle kunna dra nytta härav.

Domstolens svar

50 Vad först avser den spanska och den italienska regeringens argument avseende behovet att säkerställa att tobaksvaror kontrolleras i skatte- och tullhänseende samt ur hälsosynpunkt, erinrar domstolen om att det ankommer på nationella myndigheter, som antar en åtgärd som avviker från en princip som slås fast i unionsrätten att, i varje enskilt fall, bevisa att åtgärden är ägnad att säkerställa förverkligandet av det mål som angetts och att den inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål. De skäl som en medlemsstat kan åberopa ska således åtföljas av en bedömning av huruvida den åtgärd som medlemsstaten antagit är lämplig och proportionerlig samt av de precisa omständigheter som stöder dess argumentering (se dom av den 18 mars 2004 i mål C-8/02, Leichtle, REG 2004, s. I-2641, punkt 45, och av den 13 april 2010 i mål C-73/08, Bressol m.fl. och Chaverot m.fl., REU 2010, s. I-2735, punkt 71).

51 Den spanska och den italienska regeringen har emellertid inte grundat sin argumentering på någon omständighet som uppfyller villkoren i föregående punkt. I synnerhet har de inte förklarat på vilket sätt en möjlighet för innehavare av försäljningsställen för tobak att själva importera tobaksvaror skulle hindra att tobaksvaror kontrolleras i skatte- och tullhänseende samt ur hälsosynpunkt.

52 Dessa regeringar kan inte heller vinna framgång med det argument som avser konsumentskyddet. Även om det antas att kravet på att allmänt kunna säkerställa ett enhetligt varusortiment är ett berättigat mål av allmänintresse som förtjänar att eftersträvas genom rättsregler, i stället för genom marknadskrafterna, kan nämligen iakttagandet av kravet under alla omständigheter uppnås genom mindre restriktiva åtgärder, såsom införandet av en skyldighet för innehavare av försäljningsställen för tobak att hålla ett minsta, förutbestämt varusortiment i lager.

53 Den spanska regeringen kan inte heller vinna framgång med påståendet att den aktuella restriktionen kan vara motiverad av det förhållandet att en möjlighet att importera tobaksvaror skulle medföra en orimligt stor konkurrensfördel för innehavare av försäljningsställen för tobak. Ett sådant hänsynstagande är nämligen endast av ekonomisk karaktär. Av fast rättspraxis följer att skäl av rent ekonomisk karaktär inte kan utgöra tvingande skäl av allmänintresse som kan rättfärdiga en

begränsning av en grundläggande frihet som garanteras i fördraget (se dom av den 13 januari 2000 i mål C-254/98, TK-Heimdienst, REG 2000, s. I-151, punkt 33, och av den 17 mars 2005 i mål C-109/04, Kranemann, REG 2005, s. I-2421, punkt 34).

54 Slutligen kan den spanska regeringen inte vinna framgång med argumentet att det bara är motiverat att upphäva en restriktion för den fria rörligheten för varor om upphävandet kan medföra en fördel för konsumenterna. Det räcker i detta hänseende att konstatera att ett upphävande, i förevarande fall, av det förbud som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen kan komma konsumenterna till godo genom att innehavare av försäljningsställen för tobak ges möjlighet att utöka sitt varusortiment.

55 Mot bakgrund av det anförda finner domstolen att det förbud som följer av den lagstiftning som är aktuell i målet vid den nationella domstolen inte kan anses vara motiverat för att uppnå de mål som angetts.

56 Den fråga som har ställts ska följaktligen besvaras enligt följande. Artikel 34 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för att tillämpa en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i målet vid den nationella domstolen, enligt vilken innehavare av försäljningsställen för tobak förbjuds att bedriva import av tobaksvaror från andra medlemsstater.

Rättegångskostnader

57 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

Artikel 34 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för att tillämpa en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i målet vid den nationella domstolen, enligt vilken innehavare av försäljningsställen för tobak och frimärken förbjuds att bedriva import av tobaksvaror från andra medlemsstater.

Underskrifter